

Nr 801

Av herr **Gustafsson** i Stenkyrka **m. fl.**, om avveckling av den statliga beredningsskatten på fårskinn.

(Lika lydande med motion nr 654 i Första kammaren)

Önskvärheten av en utökad får- och lammproduktion inom landet framfördes under senare hälften av 1950-talet från såväl jordbrukets ekonomiska föreningsrörelse som från olika allmänna organ. Motiveringarna för detta var flera. Gödkalvsproduktionen började snabbt minska beroende på att kalvarna lades till för ungnötskötsproduktion. Konsumenterna behövde en ersättningsvara och lammköttet ansågs som en synnerligen lämplig sådan. År 1959 importerades till Sverige cirka 800 ton får- och lammkött. Vissa jordbruksområden i landet med svaga betesmarker och sämre jordar samt mindre s. k. icke bärkraftiga jordbruksenheter ansågs lämpliga för fårskötsel. Styrkan i dessa motiveringar har ytterligare accentuerats med nuvarande jordbrukspolitik. Därtill kommer att marker, som vid nedläggning av jordbruk eljest skulle skogsplanteras, numera av naturvårdsskäl i vissa områden anses böra hållas öppna, varvid fårskötseln kan bli en av utvägarna.

Propagandan för utökad får- och lammproduktion har resulterat i att genomsnittsslaktsiffran 73 000 st. för femårsperioden 1958—1962 ökat till 149 000 st. år 1966 eller med drygt 100 %. Trots en ökad lammköttkonsumtion har importen av får- och lammkött under 1966 kunnat sjunka till 400 ton, men denna fortfarande höga importsiffra visar att det finns ett fortsatt utrymme för en ökad lammkötsproduktion i landet. Det kan nämnas att konsumtionen även under 1967 fortsatt att öka från 0,3 kg tidigare år till 0,4 kg per capita.

Prisutvecklingen under 1967 på lammkött har emellertid visat ett betydande prisfall jämfört med de tre närmast föregående åren. Därtill kommer att det statliga prisstödet på ull, kr. 2: — per kg, bortföll den 1 september 1967. Lönsamheten för fårproducenterna har således väsentligt försämrats och en stagnation eller t. o. m. tillbakagång av denna önskvärda produktion kan befaras.

På Gotland — med dess förhållandevis stora områden med lämpliga fårbeten — har produktionen utvecklats betydligt tidigare och snabbare än i landet i övrigt. Cirka 30 % av hela landets produktion finnes på ön och slaktsiffran uppgick 1967 till 43 600 djur. Produktionen har drivits fram dels av behovet av lämplig komplettering vid vissa jordbrukstyper, dels av att den ansetts någorlunda lönsam på grund av det extra pristillägg som det gotländska fårskinnets erhållit i egenskap av pälsvara. Att skinnets av det gotländska utgångsfåret, en art av det svenska lant-rasfåret, blivit erkänt som en pälsprodukt är resultatet av ett av fårägarna, med stöd av sin slakteriförening och Gotlands fåravelsförening samt hushållningssällskapet, målmedvetet och skickligt bedrivit avelsarbete. Det är således att märka att någon ny ras ej anskaffats utan det är det gamla gotländska lantrasfåret som är grundmaterialet. Fårägarna har offrat mycket arbete och betydande eget kapital i

denna avelsverksamhet vilken alltså får betraktas som det första ledet i förädlingen av fårskinnen. Några siffror belyser hur utvecklingen har varit på detta område.

År 1946 kunde cirka 3 700 skinn eller 37 % av hela slakten sorteras som skinn av pälstyp med åtföljande extra avräkningstillägg, 1958 uppgick antalet till 10 000 st. eller 69 % av slakten och 1966 hade antalet pälsskinn stigit till cirka 30 000 st. eller till 74 % av slakten. Det avräkningstillägg för pälsvärdet som utbetalas är den handelsvinst som erhålles vid dels fårägarnas egen fabrik för tillverkning av pälsplagg, dels vid försäljning av lösa skinn i öppna marknaden.

Omkring år 1945, då därtill lämpliga fårskinn började tillvaratagas för pälsändamål, uttogs vid berederierna en statlig beredningsskatt — eller som man kanske kan kalla den »lyxskatt» — som intill år 1961 utgjorde kr. 1: 75 per skinn. Denna beredningsskatt har sedan successivt höjts och har för år 1968 fastställts till kr. 3: 70 per skinn. Dessa beredningsskatter betyder enbart för de gotländska fårproducenterna ett avsevärt inkomstbortfall — under åren 1962—1967 tillsammans cirka 650 000 kr. — men är också en belastning för fårskötseln över huvud taget i landet, eftersom gotlandsfåret numera genom försäljning av avelsdjur från Gotland finnes inom flera regioner, exempelvis inom Kalmar län och Västerbotten. Denna beredningsskatt på inom landet producerade fårskinn borde enligt vår mening helt borttagas, detta dels med hänsyn till anförda belastning på fårskötseln, dels med hänsyn till att det oss veterligen, sedan glacéskatten borttagits, icke på någon jordbruksprodukt som produceras inom landet uttages »lyxskatt». Ett borttagande av skatten i fråga torde ur statsfinansiella synpunkter betyda mindre men skulle för fårskötseln innebära en välbehövlig stimulans.

En ytterligare synpunkt bör anföras. Importen av islandsfårskinn av pälstyp, som fått en marknad i Sverige bl. a. tack vare den av de svenska fårägarna bearbetade pälsmarknaden för fårskinn, har under senare år starkt ökat. Enligt uppgift skulle importen av islandsfårskinn under 1967 ha uppgått till cirka 125 000 st. Dessutom börjar fårskinn importeras även från Finland. Dessa importerade skinn torde vara av väsentligt lägre kvalitet än skinnen från det gotländska utgångsfåret men utbjudes i marknaden som utgångsfårpälsskinn. Dessa skinn utgör en allt svårare konkurrent till de inom landet producerade, beredda och förädlade skinnen från det gotländska utgångsfåret. Något importskydd i form av tull finnes ej och dessutom uttages för islandsskinnen en lägre beredningsskatt än för inom landet producerade skinn.

Ett bibehållande av »lyxskatt» på inom landet producerade fårskinn kan, i förening med prisfall på köttet och ökande konkurrens från importerade pälsskinn, medföra en icke önskvärd nedgång i får- och lammproduktionen inom landet.

Med hänvisning till vad som här anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att med verkan från den 1 juli 1968 avveckla den statliga beredningsskatten på inom landet producerade fårskinn.

Stockholm den 26 januari 1968

Torsten Gustafsson (cp)
i Stenkyrka

Fritz Börjesson (cp)
i Glömminge

Eric Krönmark (h)

Anders Dahlgren (cp)

Jan-Ivan Nilsson (cp)
i Tvärälund

Per Petersson (h)